

ЛЕКЦІЯ 7

ПРОФЕСІЙНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ З ІНКЛЮЗИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

План лекції

- I. Науково-методичні основи професійного співробітництва в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивною формою навчання.
- Що означає поняття «професійне співробітництво»?
 - Чому професійне співробітництво є сучасною тенденцією організації навчально-виховного процесу?
 - Як професійне співробітництво впливає на організацію навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного середовища?
 - Які показники визначають ступінь сформованості професійного співробітництва в загальноосвітньому закладі з інклюзивною формою навчання?
 - Які перешкоди (бар'єри) виникають при організації професійного співробітництва?

План лекції

II. Організаційно-методичні умови професійного співробітництва в загальноосвітньому навчальному закладі з інклюзивною формою навчання.

- Співробітництво фахівців загальної та спеціальної освіти.
- Професійне співробітництво вчителя і асистента вчителя.
- Професійне співробітництво психолога та логопеда
- Професійне співробітництво психолога з вчителем та асистентом вчителя.
- Професійне співробітництво корекційного педагога з вчителем та асистентом вчителя.
- Професійне співробітництво соціального педагога з вчителем та асистентом вчителя.
- Професійне співробітництво психолого-медико-педагогічних консультацій з навчальними закладами з інклюзивною формою навчання.

Що означає поняття “професійне співробітництво”?

*Пам’ятай: усі ми разом розумніші,
ніж кожен із нас».*

*Гордон Драйден,
новозеландський ведучий
22 міжнародних телевізійних
програм з навчання*

Професійне співробітництво передбачає взаємодію представників однієї або різних професій, які виконують комплекс взаємопов’язаних, технологічно схожих або відмінних робіт, які підпорядковані загальній меті.

Чому професійне співробітництво є сучасною тенденцією організації навчально-виховного процесу?

Досягнення спільної мети навчально-виховного процесу в інклюзивній школі забезпечується певною системою правил та пов'язаних з ними процедур, що регламентують взаємодію учасників.

Взаємодія учасників відбувається відповідно до структури, ознак, властивостей та соціально-психологічної складової спільної діяльності.

Спільна діяльність спрямована на встановлення сприятливого психологічного клімату; забезпечує швидке та більш раціональне вирішення усіх навчально-виховних питань, сприяє формуванню ціннісних орієнтацій під час обміну думками.

Як професійне співробітництво впливає на організацію навчання дітей з ООП в умовах інклюзивного середовища?

Завдяки правильній організації діяльності професійного співробітництва всі учасники починають чітко висловлювати відповідальність за успіхи учнів, орієнтуватися на виконання інновацій у викладанні, а також виявляти готовність проводити тісну співпрацю з колегами на засадах взаємної підтримки.

Які показники визначають ступінь сформованості професійного співробітництва в ЗНЗ з інклюзивною формою навчання?

Собрание человечиков на презентации
© Илья Сорокин / Фотобанк Альянс

виникнення потреби у професійному співробітництві;

усвідомлення поняття "командний підхід";

перехід від професійної зрілості до обміну досвідом, колективної творчості та рефлексії;

достатній рівень сформованості ціннісно-світоглядної сфери;

реалізація потреби у спілкуванні як оптимальній формі професійного співробітництва;

умови організації професійного співробітництва

Які перешкоди (бар'єри) виникають при організації професійного співробітництва?

**організаційн
о-
психологічні**

**КОГНІТИВНО
-
психологі
чні**

**соціально-
психологі
чні**

Організаційно-методичні умови професійного співробітництва в ЗНЗ з інклюзивною формою навчання

***Зібратися разом – це початок,
Залишитися разом – це прогрес,
Працювати разом – це успіх.***

• *Генрі Форд*

Співробітництво різнопрофільних фахівців у загальноосвітньому закладі з інклюзивною формою навчання:

- співробітництво фахівців загальної та спеціальної освіти;
- професійне співробітництво вчителя і асистента вчителя;
- професійне співробітництво психолога і логопеда;
- професійне співробітництво психолога з вчителем і асистентом вчителя;
- професійне співробітництво вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда з вчителем та асистентом вчителя;
- професійне співробітництво соціального педагога з вчителем та асистентом вчителя;
- професійне співробітництво психолого-медико-педагогічної консультації та інклюзивної школи.

Співробітництво фахівців загальної та спеціальної освіти

формування груп навчальних закладів (ЗНЗ з інклюзивною формою навчання, спеціальних навчальних закладів, реабілітаційних груп), які інтегрують ресурси для вирішення завдань інклюзивної освіти.

Укладання відповідних угод між ЗНЗ з інклюзивною формою навчання та спеціальним ЗНЗ, реабілітаційним центром, медичною установою. За такої моделі вчитель-дефектолог, працюючи штатним співробітником спеціального ЗНЗ співпрацює (проводить індивідуальні заняття, надає консультації) з ЗНЗ з інклюзивною формою навчання.

Організація співпраці зі спеціалістами ПМПК, які проводять індивідуальні заняття, консультують педагогів і батьків.

Співробітництво вчителя і асистента вчителя

ОБОВ'ЯЗКИ ВЧИТЕЛЯ

ОБОВ'ЯЗКИ АСИСТЕНТА УЧИТЕЛЯ

СПІЛЬНІ ДІЇ:

обговорювати та прогнозувати очікувані результати; обговорювати окремі методи, технології навчання та його результати; вносити необхідні зміни (адаптації, модифікації, доповнення) до планів уроків

складати плани уроків та проводити уроки; контролювати навчання учнів та допомагати їм; надавати матеріали асистентові вчителя

контролювати виконання завдань; контролювати виконання завдань; контролювати виконання завдань

Основні напрями професійного співробітництва психолога та логопеда

оцінювання рівня психічного та мовленнєвого розвитку дитини та узгодження отриманих результатів;

участь у складанні та реалізації індивідуальної програми розвитку дітей з ООП (рекомендації, консультації педагогам у здійсненні навчально-виховного процесу);

планування та проведення спільних індивідуальних та групових занять;

проведення консультацій з питань психологічних аспектів розвитку, навчання і виховання дітей, специфіки логопедичної роботи з дітьми з ООП для педагогів і батьків;

розробка програм психологічної освіти педагогів навчального закладу з елементами логопедичної роботи

Основні напрями професійного співробітництва психолога з вчителем та асистентом вчителя

Участь у розробці індивідуальної Програми розвитку дитини

- оцінювання рівня психофізичного розвитку дитини в межах своєї компетенції;
- надання до Програми узагальненої інформації про результати проведеного вивчення дитини (особливостей її психічного розвитку) на основі її діагностичного обстеження;
- надання до Програми рекомендацій стосовно врахування індивідуальних особливостей дитини у навчально-виховному процесі та взаємодії зі шкільним оточенням.

Консультування педагогів

- консультування вчителя та асистента вчителя щодо врахування індивідуальних особливостей психічного розвитку дитини в процесі організації навчально-виховної роботи в групі/класі.

Формування психологічної готовності педагогів навчального закладу до роботи з дітьми з ООП

- розробка і реалізація програм (проведення тренінгових занять, лекторіїв, семінарів, консиліумів, виступів тощо) з формування психологічної готовності учасників навчально-виховного процесу до роботи з дітьми з психофізичними порушеннями, спрямованої на подолання упередженого ставлення до дітей з ООП, руйнування міфів і стереотипів, стигматизації та дискримінації, уникнення використання медичної термінології.

Основні напрями професійного співробітництва корекційного педагога з вчителем та асистентом вчителя

Участь у розробці індивідуальної Програми розвитку дитини

- оцінювання рівня психофізичного розвитку дитини в межах своєї компетенції;
- надання до Програми узагальненої інформації про результати вивчення рівня мовленнєвого і пізнавального розвитку дитини, структури порушеного розвитку (ступеня вираження вторинних і третинних відхилень у розвитку дитини);
- надання до Програми рекомендацій стосовно врахування індивідуальних особливостей дитини, рівня її мовленнєвого розвитку у навчально-виховному процесі;
- безпосередня участь у розробці та внесенні змін до Програми розвитку дитини.

Консультування педагогів

- консультування вчителя та асистента вчителя щодо врахування індивідуальних особливостей психічного і мовленнєвого розвитку дитини, її вторинних і третинних відхилень у процесі організації навчально-виховної роботи в групі/класі;
- консультування вчителя та асистента вчителя щодо необхідних адаптацій і модифікацій змісту навчання, навчальних підходів (використання навчальних завдань різного рівня складності, збільшення часу на виконання, зміна темпу заняття, чергування видів діяльності) та дидактичних матеріалів.

Основні напрями професійного співробітництва соціального педагога з педагогами

Участь у розробці індивідуальної Програми розвитку дитини

- оцінювання рівня психофізичного розвитку дитини в межах своєї компетенції;
- надання до Програми узагальненої інформації про результати проведеного вивчення дитини;
- надання до Програми рекомендацій стосовно врахування індивідуальних особливостей дитини у навчально-виховному процесі.

Консультування педагогів

- щодо технологій актуалізації особистісного потенціалу розвитку дитини;
- щодо особливостей розвитку, спілкування, професійної орієнтації, соціальної адаптації дитини;
- щодо подолання труднощів спілкування та соціальної адаптації;
- щодо використання резервів, які можна використовувати у корекційно-розвивальній роботі.

Інформування вчителя та асистента вчителя

- про соціально-психологічний клімат в колективі та статус дитини в групі;
- про зміст соціального паспорту дитини з метою організації ефективного соціально-педагогічного супроводу дитини.

Основні напрями професійного співробітництва фахівців ПМПК та навчального закладу з інклюзивною формою навчання

підготовка витягу з протоколу засідання ПМПК з рекомендаціями

- до переліку документів, що супроводжують дитину під час її зарахування до навчального закладу, входить витяг з рекомендаціями, які мають суттєве значення для визначення індивідуальних освітніх потреб дитини;

складання індивідуальної програми розвитку (індивідуального навчального плану)

- за результатами рекомендацій ПМПК та комплексного оцінювання, проведеного в навчальному закладі, фахівці закладу складають індивідуальний навчальний план, де визначають необхідні адаптації для успішного розвитку та навчання дитини;

проведення обстеження дітей

- обстеження дітей може здійснюватись фахівцями ПМПК безпосередньо в навчальному закладі, але лише за згоди та присутності батьків (осіб, які їх замінюють);

Основні напрями професійного співробітництва фахівців ПМПК та навчального закладу з інклюзивною формою навчання

участь в роботі консультаційно-педагогічної групи

- до складу консультаційно-педагогічної групи (працівники, дотичні до організації інклюзивного навчання в закладі, батьки) за потреби входять фахівці ПМПК, які відвідують засідання, надають консультації, беруть участь у прийнятті рішень;
- рекомендації ПМПК, де зазначено, якої допомоги потребує дитина та на яку програму варто орієнтуватися під час складання індивідуальної програми розвитку, розглядаються і враховуються членами команди закладу;
- за умови, коли члени консультаційно-педагогічної групи визнають доцільним використання в розробці індивідуальної програми розвитку навчальних програм, планів спеціальної освіти обов'язковим є здійснення такої роботи на основі відповідних рекомендацій ПМПК;

надання консультативно-методичної допомоги

- надання консультативно-методичної допомоги батькам (особам, які їх замінюють), керівникам навчальних закладів, педагогам, практичним психологам, соціальним педагогам, медичним, соціальним працівникам, громадськості з питань виховання, навчання та соціально-трудової реабілітації (підготовки) дітей з вадами психофізичного розвитку, запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання дітей дошкільного та шкільного віку;

консультативний супровід функціонування спеціальних класів у загальноосвітніх навчальних закладах

Дякую за увагу.
З повагою,
Олена Валеріївна
Мартинчук

За якими критеріями можна оцінити ефективність корекційно-педагогічного супроводу дитини з ООП в інклюзивному середовищі?

якісне і кількісне полегшення структури дефекту

підвищення рівня актуального розвитку і, як наслідок, розширення зони найближчого розвитку

Дякую за увагу.
З повагою,
Олена Валеріївна
Мартинчук